

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BÀI GIẢNG CHO GIÁNG VIÊN KHOA CHÍNH TRỊ TẠI TRUNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG

Đỗ Văn Bắc

Trung tâm GDQP&AN, Trường Đại học Hải Phòng

Tóm tắt: Trong phạm vi bài viết này tác giả đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng bài giảng cho giảng viên của khoa chính trị thuộc trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trường Đại học Hải phòng, để nâng cao chất lượng môn học, phát huy được vai trò của người giảng viên, tính tích cực, chủ động của sinh viên, cần có quan tâm đến nhiều đến nhiều khâu khác nhau, trong đó chất lượng bài giảng có vai trò quan trọng trong việc định hướng quá trình lên lớp của giảng viên; để khơi dậy nguồn cảm hứng học tập cho sinh viên, và thiết kế một bài giảng khoa học là một trong những bước nền tảng cần thiết để nâng cao chất lượng và hiệu quả môn học. Kết quả nghiên cứu là cơ sở để các cơ sở giáo dục tham khảo để đưa ra những quy định trong thiết kế và nâng cao chất lượng thiết kế bài giảng cho giảng viên.

Từ khóa: thiết kế; bài giảng; khoa chính trị; Đại học Hải Phòng

SOLUTIONS TO IMPROVE LECTURE QUALITY FOR LECTURERS OF THE POLITICAL SCIENCE DEPARTMENT AT THE NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION CENTER – HAI PHONG UNIVERSITY

Do Van Bac

Center for National Defense and Security Education, Hai Phong University

Abstract: In this article, the author proposes several solutions to improve the quality of lectures for lecturers of the Political Science Department at the National Defense and Security Education Center of Hai Phong University. The goal is to enhance the quality of teaching and maximize the role of lecturers in stimulating students' awareness and motivation. It is necessary to pay attention to various aspects to improve lecture quality. In particular, lecture quality plays an important role in guiding students in their studies. From lesson planning to delivering lectures in the classroom and creating a learning environment that promotes students' initiative, these aspects all contribute to making a lecture effective. The research results serve as a reference for educational institutions in proposing policies to improve lecture quality for lecturers.

Keywords: lesson planning; lectures; political science; Hai Phong University

Nhận bài: 24/01/2025

Phản biện: 20/02/2025

Duyệt đăng: 25/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đối với lĩnh vực GDQP&AN, ngoài năng lực, phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, tác phong, đội ngũ giảng viên phải có đạo đức nghề nghiệp, phải thực sự tâm huyết với nghề nghiệp, tận tụy với công việc, công bằng trong giảng dạy, chống bệnh thành tích, thường xuyên học tập, rèn luyện, tu dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, đặc biệt để phát huy hết vai trò của mình mỗi giảng viên cần có kỹ năng cần thiết trong việc thiết kế bài giảng đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của sự nghiệp giáo dục và đào tạo môn học GDQP&AN trong bối cảnh công nghệ thông tin, công nghệ số phát triển như vũ bão.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Mục tiêu môn học.

Mục tiêu môn học giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường Trung cấp sư phạm, Cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục Đại học: (Ban hành kèm theo Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 3 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)

Giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh,

sinh viên trong các trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và trường đại học, học viện, đại học,... là môn học chính khóa.

Học sinh có những hiểu biết ban đầu về nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; về truyền thống chống giặc ngoại xâm của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân và nghệ thuật quân sự Việt Nam; có kiến thức cơ bản, cần thiết về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an bảo vệ Tổ quốc.

Sinh viên có kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng và an ninh; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; bổ sung kiến thức về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an bảo vệ Tổ quốc.

2.2. Thực trạng.

Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh – Trường Đại học Hải Phòng đã trải qua hơn 20 năm thành lập và phát triển, việc giảng dạy môn học

giáo dục quốc phòng an ninh nói chung và khoa chính trị nói riêng đã từng bước hiện đại hơn. Từ lúc mới giảng dạy môn học việc soạn giáo án bài giảng chủ yếu viết bằng tay và giảng bài bằng phấn trắng thì cho đến nay cơ bản 100% giảng viên trong khoa chính trị đã ứng dụng công nghệ thông tin cho việc soạn giáo án, bài giảng và quá trình giảng dạy. Đặc thù môn học liên quan đến giới thiệu các vũ khí, trang bị, hình ảnh minh họa... Vì vậy, tao hứng thú cho sinh viên trong quá trình học tập.

Đối với Trung tâm GDQP&AN – Trường Đại học Hải Phòng luôn luôn đặt chất lượng giáo dục lên hàng đầu, chính vì vậy chất lượng bài giảng luôn được chú trọng. Hiện nay về cơ bản hệ thống bài giảng của giảng viên trong khoa đều đáp ứng yêu cầu cho nhiệm vụ dạy học, tuy nhiên vẫn còn tồn tại những hạn chế nhất định cần phải khắc phục để nâng cao chất lượng dạy học cho học sinh, sinh viên như: Hệ thống bài giảng chưa có sự sắp xếp phù hợp giữa phần đọc – nghe – nhìn; một số giảng viên tiếp cận công nghệ thông tin còn chậm nên việc biên soạn giáo án điện tử, cập nhật thông tin phục vụ cho công tác giảng dạy còn gặp nhiều khó khăn dẫn đến chất lượng dạy học còn chưa cao; một số giảng viên chưa có sự sắp xếp khoa học về nội dung bài học với những vấn đề thực tiễn; hệ thống bài giảng lý thuyết còn khá dài dòng, chưa cô đọng các nội dung trọng tâm, trọng điểm... Chính vì vậy tác giả đưa ra một số giải pháp như sau.

2.3. Một số giải pháp

Để thực hiện được mục tiêu đó trong nhiệm vụ dạy học của mình, mỗi giảng viên trong khoa cần trang bị tốt những kỹ năng cần thiết để nâng cao và đạt được hiệu quả môn học, trong đó kỹ năng thiết kế bài giảng là rất quan trọng, trước hết mỗi một giảng viên phải thực hiện tốt quy trình công tác giảng dạy như: Nắm chắc các đối tượng giảng dạy, chuẩn bị tài liệu liên quan, soạn thảo đề cương, cơ sở vật chất bảo và các công cụ hỗ trợ giảng bài khác... để bài giảng tốt trước hết người giảng viên cần phải:

Một là Nâng cao trình độ nhận thức, năng lực, trách nhiệm của mình trong thiết kế bài giảng: Khoa chính trị giảng dạy học phần 1 và 2 chủ yếu là nội dung lý thuyết, do đó để thiết kế bài giảng một cách khoa học thì mỗi giảng viên cần có sự tâm huyết, cụ thể, tỉ mỉ, gắn chặt giữa lý luận và thực tiễn, có nhiều dẫn chứng sinh động.

Tổ chức tốt nhiệm vụ dạy học của học phần 1 và 2 trong chương trình GDQP&AN hiện nay, trước hết phải thực hiện tốt việc biên soạn đề cương bài giảng phải theo “hướng mở”, đúng với tiến trình lên lớp, đúng nội dung chương trình quy

định và kịp thời bổ sung những vấn đề mới, những tư liệu quý. Quá trình chuẩn bị phải chọn một vài vấn đề cốt lõi, thực hiện tốt những vấn đề này có thể định hướng, gợi mở cho sinh viên nghiên cứu những vấn đề trọng tâm, trọng điểm trong nội dung bài học đó. Mỗi học phần, tùy thuộc theo số tín chỉ và nội dung cơ bản có thể biên soạn thành một vài vấn đề và giữa các vấn đề có logic gắn kết bắt buộc với nhau.

Hai là ứng dụng công nghệ thông tin với các phương tiện hiện đại bằng phương pháp giảng dạy tích cực trong sự kết hợp chặt chẽ kỹ năng giảng dạy: thiết kế bài giảng là những hoạt động khoa học, là mối quan hệ gián tiếp giữa người dạy và người học, là thao tác, biểu diễn nghiệp vụ thành thạo của giảng viên nhằm định hướng, hướng dẫn, gợi mở cho sinh viên về mặt nhận thức, tư duy sáng tạo, trong hoạt động học. Bồi dưỡng, rèn luyện kỹ năng, năng lực thiết kế bài giảng đối với một giảng viên là công việc được tiến hành thường xuyên, liên tục tại các Trung tâm GDQP&AN trong cả nước, thiết kế bài giảng là một tiêu chuẩn, chuẩn mực để đánh giá năng lực, khả năng và phương pháp của người giảng viên rất cụ thể, tỉ mỉ, chính xác, phù hợp với đối tượng mang tính khoa học cao, có tác dụng làm cho người dạy có cảm năng chuẩn mực.

Ba là quá trình thiết kế bài giảng cần tập trung vào những nội dung cốt lõi để định hướng, gợi mở cho sinh viên trong việc tự học, tự nghiên cứu: Khi biên soạn những bài tập nhận thức và bài tập nghiên cứu cho từng học phần cần coi trọng là một công trình khoa học, để từ đó nó tạo ra cách tự học, tự nghiên cứu và giúp cho việc đánh giá sinh viên được chuẩn xác. Nội dung giáo dục cần được cập nhật phù hợp với thực tiễn của đất nước, thể hiện đầy đủ, đa dạng trong hệ thống bài giảng, giáo trình, sách chuyên khảo, sách tham khảo. Thiết kế thời lượng số tiết học, số tín chỉ của các học phần trong chương trình đào tạo một cách hợp lý. Thông qua giáo dục góp phần xây dựng bản lĩnh chính trị, lập trường quan điểm, niềm tin của các thế hệ sinh viên đối với Đảng, đất nước, sự nghiệp đổi mới đất nước, công nghiệp hóa – hiện đại hóa qua đó góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức, trách nhiệm của sinh viên đối với nhiệm vụ xây dựng bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn mới.

Đối với các giảng viên giảng dạy môn GDQP&AN, vừa là người trực tiếp truyền thụ tri thức, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp, bồi dưỡng phẩm chất, đạo đức cách mạng, lối sống cao đẹp, nhân cách quân nhân cho Sinh viên, vừa là tấm gương cho người học noi theo. Trước yêu cầu của

tình hình mới đòi hỏi người giảng viên phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức, lối sống trong sáng, không ngừng học tập và tự học tập nâng cao kiến thức năng lực trình độ chuyên môn uyên thâm, có phương pháp truyền đạt lý luận khoa học, lôi cuốn người học đam mê. Bên cạnh đó, phải không ngừng đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận một cách khoa học, tiên tiến, kịp thời bổ sung nội dung mới từ thực tiễn vào trong nội dung của bài giảng; gắn chặt giữa lý luận với thực tiễn đang diễn ra để bài học luôn được sinh động, không áp đặt cứng nhắc hoặc làm thay người học. Đổi mới phương pháp giảng dạy của giảng viên theo hướng tích cực, lấy sinh viên làm trung tâm. Trong đó, phương pháp giảng dạy của giảng viên phải khuyến khích sinh viên tự học hỏi, tự phát huy sáng kiến, giảng viên đóng vai trò là người hướng dẫn. Tạo cơ hội cho sinh viên tham gia tích cực vào quá trình dạy học; giảng viên đóng vai trò là người cung cấp thông tin chính, nhưng cũng là người thúc đẩy quá trình học tập của sinh viên. Nội dung chính trong các bài học được sử dụng chủ yếu là để phân tích, làm rõ; yêu cầu người học phải tìm hiểu những kiến thức cơ bản, đào sâu tư duy cá nhân như: phân tích, tranh luận, áp dụng, sáng tạo và vận dụng. Những kiến thức thông thường, những dữ kiện hỗ trợ thì sinh viên sẽ tự tìm kiếm trong các loại tài liệu tham khảo từ các nguồn thông tin chính thống. Vì vậy, để nâng cao chất lượng bài giảng, trong quá trình giảng dạy người giảng viên cần sử dụng linh hoạt, sáng tạo, tổng hợp. Nội dung bài giảng phải được kịp thời bổ sung sát với tình hình thực tiễn, nhất là những nội dung liên quan đến nhiệm vụ quân sự, quốc phòng của Đảng và Nhà nước ta; gắn truyền thụ lý thuyết với thực tiễn, chính trị - xã hội với hoạt động quân sự, hoạt động nghề nghiệp và cuộc sống thực tế của sinh viên tạo niềm tin cho người học trong quá trình học tập, rèn luyện phấn đấu tại các Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trong cả nước.

Bốn là giảng viên cũng cần tập trung vào quá trình thiết kế bài giảng Power Point: Với bất kỳ

hình thức dạy học nào, tính khoa học, súc tích, sinh động của cách thức trình bày và nội dung bài học luôn là yếu tố quan trọng. Đặc biệt trong thiết kế bài giảng Power Point ngoài năng lực thì giảng viên cần có những kỹ năng cần thiết, trước hết để tạo nên sự cuốn hút của bài giảng, cần chú ý tới tính thẩm mỹ của các slide trong bài giảng. Một slide đẹp luôn có sự bố trí, kết hợp hài hòa giữa nội dung với màu sắc, hình khối, sơ đồ và hình ảnh, quan trọng hơn kể cần tuân thủ đầy đủ nội dung cốt lõi của bài giảng, phải đảm bảo tuân thủ những yêu cầu nhất định để đem lại hiệu quả tối ưu về thị giác, thể hiện rõ ý tưởng của người dạy. Bên cạnh đó, cần kết hợp sử dụng các file video, audio, ảnh động... một cách phù hợp, có chọn lọc. Tính ngắn gọn của nội dung bài giảng tất yếu đòi hỏi giảng viên phải có phương pháp phù hợp để gợi mở vấn đề, kích thích tư duy độc lập và khả năng tự học của sinh viên. Nhằm nâng cao hứng thú và hiệu quả môn học cho sinh viên

III. KẾT LUẬN

Trong xã hội văn minh luôn đặt ra những yêu cầu rất cao về phẩm chất của nhà giáo. Và sản phẩm của giáo dục là đào tạo ra con người có ích cho xã hội, năng lực của nhà giáo có ý nghĩa rất quan trọng tới việc hình thành và phát triển nhân cách của người học. Trong thế giới hiện đại ngày nay ngoài phẩm chất, đạo đức, đòi hỏi đội ngũ giảng viên GDQP&AN phải có đủ trình độ, năng lực, sức khỏe đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên số. Giảng viên GDQP&AN chân chính không chỉ bằng vốn tri thức, hiểu biết của mình, mà còn giáo dục bằng chính nhân cách đạo đức trong sáng, để cảm hóa, giáo dục và khai sáng. Để có những bài giảng hay, ngoài năng lực, đòi hỏi giảng viên GDQP&AN phải luôn tràn đầy nhiệt huyết, say mê; lương tâm nghề nghiệp cùng với tinh thần trách nhiệm cao; sự tận tụy nhiệt thành của thầy, cô giáo; với tấm gương vượt khó vươn lên tự học tập và rèn luyện cùng với nhân cách trong sáng của người thầy sẽ tạo một dấu ấn vô cùng sâu đậm trong tâm hồn các thế hệ sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chỉ thị số 40-CT/TW ngày 15/6/2004 của Ban Bí thư và Quyết định số 09/2005/QĐ-TTg ngày 11/1/2005 của Thủ tướng Chính phủ. *Hà Nội, năm 2005*
2. Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 3 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. *Hà Nội, năm 2020*
3. Quyết định 16/2008/QĐ-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy định về đạo đức nhà giáo, *Hà Nội, năm 2008*